

FOAIA POPORULUI

Tipare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI		Redacția și Administrația:	INSERATE
Pe un an	Lei 14.-	Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.	se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Pe o jumătate de an	Lei 7.-	(lângă poștă)	(strada Măcelarilor Nr. 12).
Pe un pătrar de an	Lei 3.50	Telefon Nr. 146.	Un șir pe lit primădată 50 bani, a doua-oară
Prețul unui Exemplar	Lei - 30	Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.	40 bani, a treia-oară 30 bani.

Ocrotirea minorităților.

Unul dintre motivele, cari au îndemnat guvernul nostru de mai nainte, prezidat de domnul I. I. C. Brătianu, să refuze subscrierea la timpul său a contractului de pace legat din partea conferinței de pace dela Paris cu Austria, a fost și acela, că în contract era trecută îndreptățirea, ca conferința de pace se exerciteze un fel de control, cu ajutorul Ligei Națiunilor, asupra modului, cum se respectează în România-Mare drepturile popoarelor, cari fac parte și de cetățenimea statului român, fără a face însă parte din poporul român, deci drepturile popoarelor, aflătoare în minoritate față de poporul alcătuitor de stat, față de poporul român.

Punctul acesta din contract vedem că e trecut acum și în tratatul de pace cu Ungaria, pentru că și în acesta se spune, că România își dă învoirea, ca într-o altă convenție, ce se va elabora mai târziu, să se treacă toate acele dispozițiuni, pe cari puterile aliate și asociate le cred de necesare, pentru asigurarea intereselor minorităților, din punct de vedere național, al limbei și al religiei.

În contractul de pace cu Austria s'au avut în vedere minoritățile din Bucovina, iar în contractul de pace cu Ungaria, minoritățile din statul ungar, ajunse să facă acum parte din România-Mare. Contractul de pace cu Austria, guvernul nostru cel nou, prezidat de domnul Valda-Voevod, l-a scris, cum știm, acceptând acest drept de control asupra respectării drepturilor minorităților, — va subscrie deci și contractul de pace cu Ungaria, acceptând controlul și cu privire la minoritățile din Ardeal, Banat și ținuturile românești din Ungaria.

Stăm prin urmare în fața faptului, că minoritățile din statul român, popoarele de naționalitate neromână, vor fi puse în viitor sub scutul Ligei Națiunilor, instituțiune judecătorească, creată de conferința de pace, în scopul de a delătura pe cale pacifică neînțelegerile ce se vor ivi între popoarele aceluiași stat, precum și între popoarele vecine. Liga Națiunilor va avea deci chemarea, pe lângă altele, se apere interesele celor slabi față de

cel tari, interesele celor mici față de cel mari, pentru ca pe calea aceasta în viitor războaiele după putință să fie evitate.

Cum, pe ce cale și în ce formă își va exercita Liga Națiunilor acest drept de control, de supraveghere, asupra drepturilor minorităților, nu știm încă, pentru că convenția în privința aceasta va fi legată mai târziu și numai în convenția aceasta nouă vor fi stabilite toate amănuntele, cari se refer la aceasta ocrotire a drepturilor minorităților. Aceea ce știm însă e, că noi, Românii, încă cu mult înainte de a veni conferința de pace cu astfel de dorințe și pretensiuni, am acordat în hotărârile luate în marea adunare națională din Alba-Iulia pe seama minorităților, cari se află pe teritoriile acum alipite la patria-mamă și sunt unite cu ea pe vecie, toate drepturile de cari au trebuință pentru a se desvolta în liberă voie în cele culturale, economice și naționale. Punctul din contractele de pace cu Austria și cu Ungaria, referitor la drepturile minorităților, încât ne privește pe noi, Românii, era deci cu totul de prisos și putea să lipsească din contracte.

Dar trecut fiind el totuși în ambele contracte, datorința noastră este acum să arătăm și să convingem pe cei dela conferința de pace, că într-adevăr, măsurile luate în privința controlului din întrebare, au fost de tot superflue în ce ne privește pe noi.

Parlamentul român, întrunit în București, să alcătuească deci și să voteze cât mai curând o lege, în care se fie trecute în mod amănunțit toate drepturile de cari se pot bucura minoritățile în România-Mare, atât în cele politice, cât și în cele culturale și economice. Legea aceasta să nu fie elastică și cu zece înțelesuri, cum era legea ungurească despre naționalități, ci să fie o lege precisă, clară și imperativă, așa, că aceea ce se cuprinde în ea, să se și dea de fapt minorităților, între toate împrejurările, nu numai atunci, dacă permit — împrejurările.

Natural, că drepturile acestea nu pot merge atât de departe, cum do-

resc și pretind unii dintre conducătorii minorităților. În parlament de exemplu nu se va putea permite, ca fiecare reprezentant din vre-o minoritate se vorbească în limba sa maternă, pentru că aceasta nu zace de loc nici în interesul minorității pe care o reprezintă respectivul și ale cărei dorințe și dureri, voind să le espună în fața corpurilor legiuitoare, e o necesitate elementară, ca toți să le asculte și înțeleagă, iar aceasta se poate întâmpla numai atunci, dacă în parlament se vorbește numai o singură limbă, cea românească, de toți vorbită și de toți înțeleasă. Și limbi oficiale încă nu pot se fie mai multe, ci numai una, limba românească, pentru că facem parte toți dintr'un stat național, din statul național român, compus din 14 milioane de Români și numai din trei milioane de neromâni, nu din vre-un stat poliglot, cum era Ungaria de odinioară, cu 8 milioane de maghiari și cu 10 milioane de cetățeni de alte limbi.

Aceste două lucruri deci, limba oficială și limba de discuție în parlament, au se rămână exclusiv ale noastre. Românești au se fie și se rămână! Dar în celelalte, de-se minorităților tot ce li-se cuvine, tot ce ele cer, tot ce ele află de trebuincios pentru conservarea lor proprie și pentru înaintarea lor culturală și economică. Noi nu avem nici o trebuință se imităm pe maghiari și să luăm asupra noastră rolul de asupritori ai popoarelor de altă limbă, pentru că noi suntem destui, nu râvnim să ne înmulțim numărul cu suflete streine, de altă limbă. Acestea rămână cu Dumnezeu așa cum le-am primit, cu limba lor, cu obiceiurile lor, cu cultura lor, dar și cu toate libertățile de a se folosi de limba lor pe scara cea mai largă, neîmpiedecate de nime, în școli, în biserici și în administrația comunală și județană.

Făcând noi acest lucru, creând adecă cu cea mai mare grăbire o lege, care se asigure pe seama minorităților dela noi cele mai largi drepturi, — arătăm prin aceasta domnilor dela conferința de pace, cum am spus, că noi ne știm și ne cunoaștem datorința față de minorități și fără a fi provocați din partea lor, că noi știm se dăm fiecăruia aceea ce i se cuvine, dar mai presus de

toate câștigăm prin aceasta iubirea și alipirea minorităților față de statul român, pentru că văzându-și ele asigurate drepturile cari le compet, se vor simți bine și vor fi mulțumite în noua patrie din care au ajuns se facă parte. Iar scopul cel mai înalt al statului este doară acela, de a-și vedea pe toți cetățenii săi, — fără deosebire de limbă și lege, — mulțumiți și fericiți.

Din București.

— Desbaterile parlamentare din săptămâna trecută. —

Vacanțele destul de lungi parlamentare au trecut, și atât deputații, cât și senatorii, s'au întrunit de nou în București, pentru a-și continua lucrările de legiuitori ai României Mari. Ședințele la cameră și senat s'au re deschis Luni, în 26 Ianuarie și s'au continuat până Joi, 29 Ianuarie, când apoi parlamentul a luat oarecăr vacanță, pentru a putea asista deputații și senatorii la serbările din Cluj aranjate din prilejul inaugurării universității.

S'au ținut deci patru ședințe, la cameră și la senat, în cursul săptămânii trecute, și în ele s'au petrecut următoarele:

Luni, 26 Ianuarie. La cameră președintele N. Iorga citește o scrisoare a principelui Carol, moștenitorul de tron, care mulțumește pentru urările de bine ce i s'au adus și spune, că așa cum a apărut țara până acum ca otaș, are să o slujească și în viitor, ca cel mai vrednic slujitor al ei. Camera salută scrisoarea cu aplauze.

Se citește adresa parlamentului englez și a universității din Strassburg, către camera română și apoi se intră în ordinea de zi. Se fac diferitele comunicări. Deputatul Bivol din Basarabia se plânge, că populațiunea basarabeană nu are sare și pietrol. (Cum nu are nici la noi). Ministrul St. O. Pop citește decretul regal despre înărcinarea dsale de a ține în mod interinal președinția consiliului de miniștri. Face comunicare și despre serbările din Cluj (Inaugurarea universității). Deputatul C. Georgescu cere amnestie generală și ministrul Pop răspunde, că guvernul studiază chestia. Acelaș cere alegeri comunale și ministrul Lupa răspunde, că se vor face.

Deputatul Florian protestează în contra numelui lui Al. Oteteleșanu de profesor universitar, iar alți deputați își înșiră alte năcazuri. În urmă președintele propune să se trimită telegramă de felicitare președintelui republicii franceze, domnului Deschanell. Camera consimte. Ministrul Pop face comunicarea, că în chestia Basarabiei a hotărât poporul român însuși unirea pe vecie cu patria mamă; știrile date de ziare, că consiliul suprem din Paris ar fi contra, nu trebuie crezute. Ședința se ridică.

La senat se fac formalitățile obicinuite, apoi interpelează senatorul C. B. Penescu în chestia retragerii Arhiepiscopului Nicodim al Basarabiei din postul avut și ministrul I. Borcea răspunde, că retragerea s'a făcut de bună voe. Senatorul Atanasievici propune, să se trimită telegramă de felicitare domnului Deschanell, președintelui republicii franceze. Senatul primește cu aplauze propunerea. Se atinge chestia ajutorării orfanilor de război (vorbec: generalul Lambru, mitropolitul Pimen, preotul Cotlariuc), iar senatorul Șumuleanu cere restaurarea casei lui Ion Creangă din Iași, pe lângă cumpărarea casei sale din Humulești. Se mai ridică tănguiul în contra neregulelor dela căile ferate, cari nu dispar dela ordinea zilei, apoi ședința se ridică.

Marți, 27 Ianuarie. La cameră după terminarea formalităților, vorbește deputatul Pan grati și spune, că dl Oteteleșanu a cerut numai aceea, să facă esamenul de docență. Nu e vorba deci să fie numit profesor, pentru că dela docență până la profesorat, sunt multe trepte de urcat. Deputatul A. O. Cuza interpelează în chestia grevelor. Răspunde ministrul Vlad. Alți deputați au alte plângeri. Deputatul A. Esca interpelează în chestia esportului de vite din Ardeal în Ungaria, chestie sulevată de ziarul „Vil-torul”. Ministrul Bontescu răspunde. Ședința se încheie.

La senat e salutat mitropolitul Blajului, Dr. Vasile Suci, care pentru prima oară participă la ședințele maturalui corp ca mitropolit. Ministrul Borcea citește proiectul de lege despre unificarea bisericii române. Ministrul Pop comunică și senatului decretul regal despre numirea sa de președinte interinal al consiliului de miniștri. Senatorul Saveanu vorbește despre starea mizeră a sătenilor din întreaga țară, alții vorbesc despre alte neajunsuri și lipsuri, în urmă ședința se ridică.

Mercuri, 28 Ianuarie. La cameră profesorul Simionescu cere organizarea temeinică a universității și ministrul I. Borcea promite studiarea chestiei. Acelaș cere studiarea chestiei raporturilor dintre chiriași și proprietari. Deputatul Burbea cere mulțime de dos re și de acte pentru a face o interpelare guvernului. Deputații Nicolescu Lungu și Scraha au alte plângeri. Profesorul Cuza cere actele privitoare la numirea lui Sanielevici de profesor universitar la Iași, deputatul Pitică se plânge, că n'a primit dosarele cerute, iar Bălănescu vorbește cu priecere în chestia despăgubirilor de război. Ședința se ridică.

La senat A. Scurtu provoacă răspunsul ministrului Lupa, că problema locuințelor e în studiu și că în curând guvernul va prezenta un proiect de lege în privința aceasta. Senatorul A. Scurtu își retrage proiectul său de lege. Se arată lipsa de vite în țară, se vorbește despre aducerea acasă a prizonierilor și se spune din partea unui senator (Neștianu) că parlamentul nu lucră nimica, iar ministrul Lupa protestează; se vorbește apoi despre lipsa de pâine, despre ratificarea decretelor-legi, și despre alte năcazuri, iar episcopul Nifon cere, ca discuția asupra legii despre unificarea bisericii și modificarea legii sinodale, să se amâne pentru ședința proximă. Senatul primește. Ședința se ridică.

Joi, 29 Ianuarie. La cameră deputatul Florian cere să se pună la dispoziția deputatului Pitică și actele cari îl privesc personal, ca om condamnat și dat în judecată pentru mai multe lucruri necorecte și se fac comunicări, apoi Bălănescu vorbește mai departe în chestia despăgubirilor de război, alăturându-i-se, cu altă vorbire, la vederile sale, și deputatul Magearu. Le răspunde amândurora ministrul Vlad, promițând, că se vor lua măsurile necesare în privința despăgubirilor de război. Deputatul Zelea-Codreanu se plânge, că lucrurile rămân totdeauna numai la vorbe. Fapte nu se văd. Deputatul Sever Bocu descrie starea mizeră din Dobrogea și A. Moraru pe cea din Bucovina. Se decide, apoi, că proxima ședință se ține Mercuri, în 4 Februarie, până atunci camera ia vacanță, pentru a putea merge deputații la Cluj, la inaugurarea universității.

La senat a fost o ședință nu prea edificatoare. Din lipsa de energie a președintelui, s'a născut o ceartă formală între generalul Lambru și senatorul Coandă, cu vorbe aspre, ofenzatoare și cu huldueli din partea unei părți a senatului. Domnul Dr. Ilie Beu (Siblu) a luat cuvântul și intervenind a cerut, ca asemenea lucruri să nu se mai întâmple în parlament. Vorbec și alți senatori, despre alte lucruri, dar liniștea nu s'a putut stabili în senat și președintele a ridicat ședința, anunțând cea proximă pe Marți, 3 Februarie, la orele 3 d. a. Până atunci e în vacanță și senatul.

Răvaș politic.

Domnul Vaida la Londra.

Primul ministru român, domnul Vaida Voevod, a sosit la Londra, unde este oaspele guvernului englez sub timpul șederii sale în capitala Angliei. Ministrul-președinte Vaida a avut consfătuiri cu șefii conducătorilor de stat ai Angliei, a participat la banchetele date în onoarea sa și a discutat cu cei în drept toate chestiunile mai importante cari privesc viitorul apropiat al României, în deosebi cele isvorite din tratatul de pace.

Retragerea trupelor române.

Dela conferența de pace a primit guvernul central din București cererea, ca se ordoneze retragerea trupelor române pe linia de graniță, stabilită în tratatul de pace cu Ungaria. Discuțându-se chestia într'un consiliu de miniștri,

ținut sub președinția Regelui nostru Ferdinand, s'a decis înaintarea unei note la conferența de pace, în care să se explice, că până după semnarea păcii cu Ungaria trupele române nu pot fi retrase dela Tisa, unde se află acum, fiindcă numai acolo pot ele se descepept cu un eventual nou și neașteptat atac, venit din partea ungurească.

Disolvarea consiliului.

Primim din Cluj informația, că Consiliul dirigent a acceptat într'o ședință, ținută săptămâna trecută, proiectul de lege ce i s'a prezentat, despre disolvarea respective reorganizarea consiliului unit cu guvernul central din București. Proiectul de lege, votat din partea Consiliului dirigent, va fi prezentat acum cât mai curând parlamentului din București ca să i dea putere de lege. După votarea legii din partea parlamentului, Consiliul dirigent va fi disolvat. Disolvarea, așa credem, că nu va fi regretată de nimeni.

Dela Paris.

În locul consiliului suprem funcționează deja conferența ambasadurilor în Paris, sub președinția domnului Millerand, ministrul-președinte al Franței. Domnul Vaida, prim ministrul nostru, a făcut și în fața acestei conferențe o expunere amănunțită asupra situației din România și a insistat mai ales asupra rezolvării chestiei basarabene după ce până acum conferența de pace încă nu și-a spus cuvântul, dacă consimte, ca Basarabia să se unească cu patria mamă. Părerea membrilor din conferență este însă aceea, că Basarabia fiind o provincie cu populațiune română, trebuie se fie și se rămână alăturată la România.

Chestia fumană.

Răspunsul Sârbiei, dat la ultimul consiliul suprem în chestia fumană, nu e nici afirmativ, nici negativ, pentru că nu spune nici că primește, nici că nu primește compromisul propus de cei mari, ci cere unele lămuriri asupra unor puncte pe cari cei din Sârbia se fac că nu le înțeleg. Sârbia deci nu s'a sperlat de ultimul consiliul suprem, nu a grăbit se declara că-l primește, ci și-a lăsat deschisă ușa desbaterilor și a capacităților. La tot cazul conferența ambasadurilor va examina acum de nou chestia fumană, cu ținerea în vedere a cererilor venite din partea Sârbiei.

Din Ungaria.

Din știrile primite din Ungaria aflăm, că la aiagerile parlamentare săvârșite acolo în cursul săptămânii trecute, au eșt biruitoare partidele monarhice, și că din reprezentanții acestora se va compune majoritatea dietei ungare. Prin urmare, forma de stat a Ungariei pare a fi de pe acum hotărâtă; Ungaria nu va fi republică, ci regat, ca mai înainte. Întrebarea e acum numai aceea, că pe cine vor aduce Ungurii în fruntea statului lor, ca rege, pe cel avut și încoronat deja, ori pe altul, cu altă vază și cu alte legături? Delegația maghiară a cerut să se prelungească termenul pentru înaintarea răspunsului la condițiile de pace până la 12 Februarie și cererea i s'a încuviințat.

Friguri ungurești.

Într'o întrunire publică, ținută în Budapesta, ministrul-președinte de acum al Ungariei ar fi declarat următoarele: „Semnarea acestei păci violente și nedrepte (adecă pacea dictată de antantă) va procura Europei o nouă boală: chestia ungară. Europa va fi sgudulită de friguri atâta vreme, cât chestia aceasta ungară nu va fi rezolvată, cu ținerea în socoteală a punctelor de vedere: istoric, geografic, economic, politic și intelectual.” — Fie înștit domnul Huszár, ministrul-președinte ungar, că frigurile de cari vorbește și cu cari amenință n'au se sgudue Europa întreagă, ci cel mult pe acela dintre Unguri, cari nici acum nu vreau se înțelegă, care le este situația, și că situația de ei provocată și de ei creată, nu poate fi schimbală nici chiar de frigurile cele mai rebele, — cari în cele din urmă nu vor fi decât friguri ungurești.

A apărut:

Harta României-Mari

cu noile granițe definitiv hotărâte la Paris, de profesorul Atanasie. Autorul, în dorința de a pătrunde această hartă în cercuri cât mai largi, a redus prețul dela 36 Cor. la 26 Cor., plus 3 Cor. spese de poștă. Se poate procura dela

Librăria „FOAIA POPORULUI” Siblu, Str. Măcelarilor 12.

Ocrotirea orfanilor de războiu.

Societatea damelor române, întemeiată pentru „ocrotirea orfanilor de războiu” și purtând acest nume, și-a ținut săptămânală trecută congresul general în București. Au participat multe membre ale societății, din înalta noastră societate, mulți miniștri, înalte fețe bisericești, și ședința primă au onorat-o cu prezența și Maiestățile Lor, Regina și Regina. S'a oficiat întâi serviciu divin la Mitropolie, pentru odihna sufletelor celor dispăruți și morți pentru patrie și neam, prin Mitropolitul-Primat Miron, care a condus apoi și ședințele congresului, în calitate de președinte. Aparițiunea în sala de ședințe a Maiestăților Lor a fost salutăată cu lungi și călduroase aplauze, iar corul a intonat imnul regal. După o frumoasă vorbire de deschidere, rostită de Mitropolitul-Primat Miron, a urmat amănunțita dăre de seamă a doamnei Olga Sturza, despre activitatea de până acuma a societății. Din ea reiese, că în întreaga România-Mare sunt 300 000 orfani de războiu, cari au trebuință de ajutor. Dintre acești 74.000 sunt ajutați la domiciliu, ceilalți în mare parte sunt așezați în orfelinate și ridicate până acuma, sau vor fi așezați în orfelinatele cari se vor înființa în curând. Despre activitatea filialei din Sibiu a societății a raportat doamna Veturla Lapedatu. A făcut o expunere frumoasă și Mitropolitul Blajului, Dr. Vasile Suciu, despre aceea ce s'a făcut în Ardeal pentru orfanii de războiu. Guvernul a promis societății și pentru viitor tot sprijinul, pe care suntem siguri că și publicul de pretutindenea îl va acorda din toată inima. Pentru că datorința avem toți să ne înghim de orfanii de războiu!

Schimbare de guvern?

Zărele din capitală lansează de nou ideea, ori poatecă mai mult dorința, unei apropiate schimbări de guvern. Se așteaptă anume, așa se spune, săvârșirea alegerilor parțiale pentru parlament, în locurile devenite vacante, și intrarea domnului general Averescu în parlament, fie ca deputat, ori ca senator, când apoi guvernul de acuma se va retrage și cu formarea noului cabinet va fi încredințat generalul Averescu, care și va compune un guvern național, cu membri luați din toate partidele politice. În acest caz nu este eschisă nici posibilitatea disolvării parlamentului și ordonarea alegerilor nouă. În vederea acestor apropiate evenimente domnul Vaida nu va mai merge dela Londra îndărăt la Paris, cum îi era planul, ci va veni acasă, la București.

La regele Angliei.

Domnul Alesandru Vaida-Voevod, ministrul-președinte al României, care, cum se spune și la alt loc în numărul de față al ziarului nostru, se află în Londra, în misiune politică, a fost primit în lungă audiență de regele Angliei, căruia i-a comunicat toate durerile și dorințele țării, cu a cărei conducere este încredințat. Primirea a fost foarte afabilă și Maiestatea Sa, regele Angliei, a ascultat cu atenție și bună-voință espunerile președintelui consiliului de miniștri din România Mare. În legătură cu știrea aceasta, mai vine dela Londra și vestea, că pertractările cari au avut loc între domnul Vaida și factorii financiari din capitala Angliei, au dus la bun rezultat și ideea contractării unui împrumut englez pentru România a fost primită cu multe simpatii.

Serbările din Cluj.

Pe o vreme destul de princiocasă și în prezența unui public extraordinar de mare, au decurs, conform programului publicat și de noi, serbările din Cluj, aranjate din prilejul inaugurării solemne a universității române de acolo. Orașul a fost frumos împodobit cu steaguri în aceste zile mari, în care zeci de mii de oameni dintre cei aleși al neamului percurgeau străzile acestui oraș, adineoară atât de urgisit, și astăzi atât de drag și de scump nouă, iar primirea Maiestăților Lor, Regele și Regina, cari au sosit, cu Prințesa Elisabeta și cu sultă mare, Sâmbătă seara în Cluj, precum și primirea Prințului Carol, Moștenitorul de tron, venit din Bi-

stric, unde se află în garnisoană, s'a făcut în mijlocul unei însuflețiri și al unui entuziasm de nedescris. La inaugurarea universității a președat Maiestatea Sa, Regele, și tot sub președinția Maiestății Sale s'a ținut și ședința festivă a societății studențești de lectură „Petru Maior”. Ne primind până în momentul punerii sub tipar a foii noastre raportul despre decurgerea serbărilor, îl vom da abia în numărul viitor, arătând cu deamănuntul ce s'a întâmplat în Cluj în aceste trei zile mari și istorice: Sâmbătă, Du-minecă și Luni.

Rugăm pe abonații noștri

cari sunt în restanță cu abonamentul, să binevoiască a ne trimite cât mai în grabă banii. În două numere trecute am publicat toate comunele, unde poșta primește banii. Cei din comuna unde se primesc banii, îi pot trimite direct de-acolo, iar cei din comunele învecinate să adune banii dela toți abonații din comună și să-i ducă în comuna unde primește poșta banii. În modul acesta își poate achita fiecare om abonamentul. Fiecare însă trebuie să se îngrijească ca să trimită banii. Cu anii nu putem da foaia pe așteptare.

În scumpetea aceasta mare avem și noi nevoie de bani, deoarece pentru foaie sunt mari plăți de făcut. Noi am adus și aducem jertfe pentru ziar, dar cerem în schimb sprijinul abonaților noștri, plătiind cel puțin costul abonamentului înainte și lășiind foaia.

Bine ar fi dacă acum abonații vechi ar aduna banii dela toți abonații din comună, cum și dela abonații noi, iar după aceea i-ar trimite cu poșta din satul vecin, sau prin vre-o bancă, sau prin vr'un om ce vine ocazional la Sibiu.

Numeri de probă se trimit la dorință oricui gratis. Cine dorește să ne scrie pe o cartă poștală.

Informațiuni

Sărbătoare națională. Vineri, în 6 Februarie n. (24 Ianuarie v.) avem zi de sărbătoare. E ziua, în care s'a făcut în anul 1859 unirea principatelor române, Muntenia și Moldova, și ajungerea lor sub un singur domnitor, sub Alesandru Ioan Cuza. Se vor face servicii divine la biserică, se vor aranja serbări școlare, se vor arboră steaguri și va fi zi de odihnă pentru toți, ca în Duminică. Pe unele locuri ziua a fost serbată după calendarul nou, pentru că numai în momentul din urmă a sosit ordin din București, ca să se serbeze după calendarul vechiu și ordinul nu a putut ajunge la timp pretutindenea.

Un prieten bun, domnul Saint-Aulaire, ministru al Franței la București, numit fiind în aceeași calitate la Varșovia, a plecat din București, la Paris, de unde se va duce la noul său post. S'a dat banchet de adio în onoarea sa, iar la plecare membrii guvernului și alți fruntași ai vieții publice din capitală s'au prezentat la gară pentru a-și lua rămas bun dela dănsul și a-i strânge mâna încă odată, mulțumindu-i pentru toate câte a făcut în folosul României, ca bun prieten al ei.

Pentru domnii ofițeri. În urma deciziei ministeriale numărul 30 din 17 Ianuarie, publicată în „Monitorul Oficial” din 22 Ianuarie, ofițerii foști activi de orice naționalitate, din ținuturile alipite la România, cari n'au fost primiți până acum în armata română pot să ceară primirea, înaintându-și cererile pentru primire în cadre cel mai târziu până la 1 Martie 1920, și anume, cei din Ardeal, la corpurile VI și VII de armată. Amănunțele se pot citi în „Monitorul Oficial” din 22 Ianuarie.

Împrumut de stat. În ministerul de finanțe din București se țin mereu consfătuiri, pentru stabilirea modalităților contractării unui împrumut intern, acoperit de înșiși cetățenii statului român întregit. Reprezentanții bănelor mari din capitală și-au dat părerea, că se poate subscrie cu ușurință un împrumut intern de două miliarde de lei. În curând se vor publica condițiile de subscriere și cele au bani gata, ar face bine să și-i păstieze, pentru a-i putea plasa

în acest nou împrumut de stat, primind pentru bani obligațiuni de stat, nu numai sigure, ci și rentabile, pentru că le vor aduce dobândă frumoasă, mai mare decât dobândă pe care o pot oferi astăzi băncile noastre.

Biblioteci populare. În București s'a constituit un comitet de doamne, având în frunte pe Mitropolitul Primat Dr. Miron E. Cristea, care comitet se supune sarcinei de a aduna dela particulari cărți, pentru înființarea de biblioteci populare, în Ardeal, Banat, Bucovina și Basarabia. Câte o doamnă din comitet, însoțită de câte un student, umblă din casă în casă și adună dăruirile făcute de bună voie în cărți, pentru înființarea frumoasei opere culturale. Cu colectarea cărților s'a făcut începutul Luni, în 2 Februarie.

Se poate și fără banchet. În Turda s'a făcut în 24 Ianuarie instalarea noului președinte județan. S'au rostit vorbiri, la adresa fostului prefect, Dr. Zosim Chistop, acum secretar general de Interne în Consiliul dirigent și la adresa noului prefect, Dr. Octavian Felecan, fost până aci subprefect în Sălaj, s'au adus laude trecutului și s'au legat mari speranțe de viitor, și apoi mulțimea, care a participat la instalare, s'a resfirat, pentru că banchet n'a fost. Și s'a putut și fără de banchet! De ar înceta toate, pentru că prea mult ne perdem vremea cu banchetele și cu petrecerile, și prea puțin timp ne rămâne pentru muncă.

† **Moise Frățilă,** directorul școlii elem. de stat din Sibiu, fost director și învățător al școlii gr.-or. române din Rășinari și vice președinte al comitetului central al pompierilor din județul Sibului etc., după un morb îndelungat, contras în temnițele Clujului, unde împreună cu alți martiri al neamului a suferit cu rezignare osândă grea pentru luptă purtată întru realizarea idealului național, împărțit fiind cu sfintele Taine, și a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului. Joi, în 29 Ianuarie 1920, la 3 ore dimineața, în sanatoriu din Cluj, în etate de 59 ani. Rămășițele sale pământești s'au așezat spre vecinică odihnă în cimiterul din Cluj, Sâmbătă în 31 Ianuarie la 10 ore a. m. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

† **Florian Cocian,** avocat, a decedat în 19 Ianuarie, la orele 8 a. m. în etate de 78 ani, după lungi și grele suferințe, în comuna Domnina. În mormântarea i s'a făcut Mercuri în 21 Ian. 1920, la orele 1 d. a. în locul familiar al cimiterului gr.-cat. din Domnina. Odihnească în pace!

† **George Both,** mașinist-tipograf în Blaj, a decedat după grele suferințe în 8 Ianuarie 1920 la 3 ore dimineața, în anul al 45-lea al etății și 11-lea al fericitei sale căsătorii. Osemintele i s'au așezat spre vecinică odihnă în cimiterul gr.-cat. din Blaj, Sâmbătă în 10 Ianuarie la orele 2 d. a. În veci amintirea lui!

Pentru proprietarii de autocamioane. Se fac băgători de seamă proprietarii de autocamioane (automobile de povară) că pe drumurile de țară nu e permis să meargă cu o greutate mai mare de 4000 kilograme, înainte de a aviza despre aceasta la timp oficiul edil, în scopul, ca dacă e necesar să se iee măsurile trebuincioase pentru întărirea podurilor peste cari se trece cu povara grea.

Atentat. Asupra ministrului de finanțe din Germania, cu numele Erzberger, a tras un student de 20 ani două focuri de revolver, când a eșit dela pertractarea unui proces, pentru a pleca cu automobilul acasă. Un glonț nu l-a nimerit, al doilea însă a pătruns în umăr și s'a oprit în plept. Starea vulneratului e îngrijitoare. Atentatorul, luat din scurt, a mărturisit, că a săvârșit fapta cu premeditare, din motive politice, fiindcă, după părerea sa, politica lui Erzberger e dăunătoare imperiului german și omul acesta trebuie delăturat. A spus, că complici nu are.

Boala somnului. Noua boală despre care am scris în numărul trecut, numită boala somnului, să lățească mereu în toate țările și s'a ivit și la noi, în București, unde încă au fost câteva cazuri mortale. Medicii își dau toate silințele să-l afle modul nașterii, pentru a-l putea afla apoi și leacul, și după o telegramă dela Paris, s'ar fi constatat acolo, că boala ar fi înrudită cu cluma și poate fi vindecată cu serul care se face la Institutul Pasteur în contra ciurmei. Cu același ser se poate vindeca și influența, numită și gripa spaniolă.

Mulțumită. Prin bunăvoința și străduința Reunelunii femeilor române din Rășinari, prin dna Aurelia Goga, din Rășinari, s'a strâns pentru fondul societății Mărăștii filiala Sibiu, suma de cor. 1800.—, (venitul unei petreceri și colecții, făcută în comuna Rășinari), pentru care comitetul societății Mărăștii, filiala Sibiu, aduce ale sale vii mulțumiri, atât Reunelunii femeilor din Rășinari, reprezentată prin dna Aurelia Goga, cât și binevoitorilor donatori. Lt. Colonel Moșariu, directorul Filialei Sibiu a Societății Mărăștii. Lt. Colonel Popescu, secretar.

Dictionare. Au apărut și se pot procura și de la librăria „Foi Poporului” următoarele două dictionare: Dictionar român maghiar, și Dictionar maghiar-român ambele compuse pentru usul școlilor și pentru particulari, de profesorul Nicolae Putnok. Editura lui Adolf Auspitz din Lugoj. Prețul fiecăruia e 15 lei (30 cor.).

24 Ianuarie 1918. Acesta e titlul unei broșuri, primite la redacție, în care se cuprind

însemnări și cuvântări din timpul campaniei, publicate de preotul N. Runcanu dela biserica Sf. Viniri-Herascu. Broșura a apărut în București, tipografia „Convorbiri Literare” și se vinde cu 2 lei exemplarul.

„Legendele Românilor”. Manual auxiliar pentru clasa III primară. Legende sunt întocmite ca bucăți de cetire la limba română, conform programelor oficiale. În curând vor apărea: „Cetiri istorice” pentru clasa IV primară. Prețul unui exemplar cor. 150. Comandele, cu trimiterile banilor înainte, se adresează: Toma Coșcișu director școlar Blaj.

Influența în Polonia. Din rapoartele crucii roșii americane reiese, că influența bănuie în Polonia în mod epidemic, luând dimensiuni întinse. Astfel numai în Varșovia au murit în cursul lunii Ianuarie 1200 de oameni, atacați de influență. Spitalele din orașe și județe sunt toate pline de bolnavi de influență. Crucea roșie americană și medicii lucrează zi și noapte pentru

a învinge epidemia, dar le este cu neputință, pentru că epidemia a luat dimensiuni pe care nu le pot învinge și toate mijloacele de combatere întrebunțate până acum s'au dovedit de slabe și nedușoare la scop.

Tigări otrăvite. Din Strasburg vine știrea, că pe străzile acestui oraș, — acum aparținând Franței, nu mai mult Germaniei, — s'au găsit pachete cu tigări, cari otrăvesc pe cei cari le fumează. Se crede, că sunt aruncate de germani, cari și pe vremea războiului aruncau printre francezi bomboane și tigări otrăvite, și cari acum, după încheierea păcii, caută să-și răzbune pe această cale în contra acelor pe cari îi urăsc. Va fi înăvrea vre o faptă răvărească de niște nevrăstnic, penun care nu poate fi acuzat un popor întreg!

Redactor responsabil: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”.
Cenzurat de: Bratu.

Publicațiune.

Regimentul 35 Artilerie aduce la cunoștința doritorilor, că în ziua de 20 Februarie 1920 ora 10 a. m. se vor vinde prin licitație publică în oborul de vite al orașului Sibiu 22 cai aprobați cu ordinul No. 9994/920 al Ministerului de Război.

Comandantul
Reg. 35 Artilerie.

De vânzare

2 Mașini pentru făcut lână, 1 Lup, 1 Darac pentru scarmănat, 1 Motor de benzin de 5 puteri cu transmisie. Toate în stare bună la Ioan Domnariu, Ludoș No. 372.

Se închiriază

în Călimănești-Căciulata, jud. Vâlcea, pe 5 sau mai mulți ani „Vila C. Cuprianu”, compusă din 14 camere spațioase, curte, apă, closet, beci, etc. Condiții avantajoase. A se adresa la C. Cuprianu, instalator, Jibba-Argeș, prin gara Jibba.

Cine știe ceva ?

despre Ioan Amnașanu din comuna Ruși care a fost în Regim. 24 honv. comp. 4, se averseze pe soția lui Paraschiwa Amnașanu, Ruși nr. 122, p. u. Slimnic. Nu se știe de dânsul din 24 Aprilie 1915.

Publicațiune.

Pentru ocuparea postului de moașă comunală în comuna Roșia (jud. Sibiu) prin aceasta se publică concurs. Reflectantele să se însinue cu diploma la primăria comunală până în 7 Februarie 1920, unde prin învoirea reciprocă se poate face angajamentul.

Roșia, în 18 Ianuarie 1920.

Primăria comunală.

Un văduv

dorește a face cunoștință cu o femeie, (văduva), în etate mijlocie, se fie deplin sănătoasă, desteaptă, cinstită, și cu purtări bune, se să priciapă și la economia casei. Care dorește, să se adreseze la Administrația „Foaia Poporului” în Sibiu, de unde va primi informațiunile de lipse.

Mărci poștale

din Ardeal, Ungaria, mărci ștampilate cu bani Leu, cumpăr orice cantitate cu prețurile cele mai mari. Oferte cu prețuri să se adreseze la **A. Weisz**, magazin de mărci poștale Wien I., Adlergasse 8.

Publicare.

Comuna politică Velt, jud. Târnava-mică, esarândează localul de cărciumă de sub nr. casei 11 pe 6 ani, începând cu ziua de 1 Apr. 1920 până la 31 Dec. 1926 pe calea licitațiunei publice, ce se va ține în ziua de 15 Martie 1920 la 2 oare p. m. în cancelaria comunală.

Prețul strigării 1000 cor., vadiu 10%. Plusoferte după licitație nu se primesc. Condițiunile mai detaliate se pot vedea în cancelaria comunală.

Velt, 23 Ianuarie 1920.

Primăria Comunală.

Dr. med. Hedwiga Konnerth

Ordinează: dela 11—1 oră.

Sibiu, strada Sării Nr. 22.

Se caută

o ferărie (covăcie) spre cumpărare. Cine are de vândut să dea de știre Cancelariei Comunale Călnic, p. u. Sebeș, jud. Sibiu.

Făină albă

cumpără orice cantități franzelăria de lux Stefan Moga, Sibiu.

Cine știe ceva?

Despre Ioan Fântână din Rășinari, născ. 1880, a fost în Reg. 23/9 C să dea de știre la Sfana Fântână, Rășinari No. 206.

Publicațiune.

Primăria comunală din Ilimbav esarândează cărciuma comunală în licitație publică în 16 Februarie 1920 st. n. p. m. 2 ore pe 3 ani. Condițiile se pot vedea în of. com.

Ilimbav, la 26 Ianuarie 1920.

Primăria comunală.

Târguri.

În Nocrich se va ține în 7 Febr. târgul de vite, în 9 Febr. târgul de marfă.

Primăria Comunală.

Cine știe ceva ?

Despre logodnicul meu Simeon Borțian inv. din comuna Slimic, din reg. 21 honv., care a fost prizonier în Rusia, să dea de știre la Elisaveta Părău din Turnșor.

Se caută o moară

spre cumpărare, mânăta cu benzin sau oleiu brut. Doritorii să se adreseze la administrația „Foaia Poporului”, unde se poate afla adresa celui care vrea să cumpere moara.

Cine știe

despre Andreiu Dan din Regt. 138 Inf. Bat. I. Comp. IV. care a fost pe frontul din Italia. Nu se știe nimic despre el de doi ani încoace. Să înștiințeze cine a fost cu el în spital, pe Ana Dan din comuna Reci p. u. Gârbova, jud. Sibiu.

SECȚIA DE MAȘINI

a Reuniunii Economice Săsești Ardelene

Birou și magazine: **SIBIU** Adresa telegrafică: **MASCHABTEILUNG**
STR. SĂREI No. 22

are în depozit: tot felul de pluguri, grape, mașini de sămănat, mașini de sfărâmit cucuruz, mori de napi și de poame, mașini de tăiat paie, și toate celelalte mașini și unelte pentru economie. Apoi: Sape, lopeti, potcoave, țeseli, cuie pentru potcoave, lămpi de lipit metale, plăci de oleit, pompe, furci de gunoiu, vedre de apă tincuite etc. Șine de tren folosite potrivite pentru traverse. Carbid în orice cantitate, firnis, uleiuri de mașini, unsoare Tovotte, oleiu de rapiță.

Depozit principal pentru România-Mare a Fabricii de pluguri RUD. SACK și al firmei americane MAC CORMICK.

Tuturor cari ni-se adresează le răspundem prompt, detaliat și gratuit.

Se caută depozitari pentru localitățile mai mari ardelene și pentru părțile ungurești alipite de Ardeal.

A sosit un vagon de cercuri

pentru automobile în toate dimensiunile obicnuite cari se folosesc: Fabrica de mașini

Schieb Soc. pe acții
Sibiu, str Sărei 37

Au sosit

cantități mai mari de haca de fer (la potcoave) se pot lifera prompt:

Casa tehnică SCHIEB
specială :-:

Strada Sărei 11 — SIBIU — Strada Sărei 11

Publicație „HERMES” 678.

Țărani, Ardeleni,

sprijiniți și răspândiți ziarul vostru

„Renașterea Română”

folosiți-vă și de publicitatea ziarului „RENAȘTEREA ROMÂNĂ”, căci prin ea aveți foloase reale.

Vă rugăm a stăruir prin comuna, cercurile de amici și cunoșcuți pentru abonați noi.

Pentru achiziționare de 10 abonați vă acordăm

ca premiu: un abonament gratuit.

O datorie sfântă pentru fiecare Ardelean este, să aboneze ziarul nostru și se ia parte la răspândirea lui.

Pentru țărani scoatem un abonament nou special

FOAIA DE DUMINECĂ

cu prețul de Lei 1,20 lunar.

Citiți și cereți „Renașterea Română” sub direcția D-lui **Eugen Goga**. Cel mai bine scris și cel mai bine informat ziar din România-Mare.

Administrația „Renașterea Română” Sibiu.